بۇيرىقتى قالت جىبەرمەي ورىنداپ، ماڭىزدى مىندەتتى باتىل ارقالادى

(باسى 1 ـ بەتتە)

كومەككە شۇعىل اتتانىپ، ارميانىڭ ەكپىندىلەر اترەتىندىك رولىن تولىق ساۋلەلەندىردى

باس قولباسشى حالىقتى كوكەيدە ساقتادى، اسكەري ٴبولىم بۇيرىقتى قالت جىبەرمەي ورىندادى. اپات بولعان وڭىرلەرگە كومەككە شۇعىل اتتانۋ جۇمىسى كەزەك كۇتتىرمەيدى ——

"7 ـ ايدىڭ سوڭى مەن 8 ـ ايدىڭ باسىنداعى" تاسقىننان ساقتانۋ قاۋىرت مەزگىلىنىڭ شەشۋشى كەزەڭى كەلۋىمەن، بىرنەشە كۇنگە جالعاسقان نوسەردەن بەيجيڭ قالاسى فاڭشان رايونى ليۋليحى قالاشىعىنىڭ ماڭىنداعى وزەن ارنالارىندا سۋ دەڭگەيى ۇزدىكسىز كوتەرىلىپ، سۋ قاپتاۋ حاۋپى ـ قاتەرى شۇعىل ارتتى. قارۋلى ساقشى بەيجيڭ باس اترەتىنىڭ بەلگىلى تارماق اترەتىندەگى 2000نان استام وفيتسەر ـ اسكەر تاباندا اتتانىپ، وزەن ارناسىنداعى ويپاڭ جەرلەرگە توسپا جاساپ، بۇكىل قالاشىق حالقىنىڭ ٴومىرى مەن مال ـ مۇلكىنىڭ حاۋىپسىزدىگىن قورعادى.

وسىمەن بىرگە نەشە 10 كيلومەتر قاشىقتاعى حەبەي ولكەسىنىڭ گاۋبەيديان قالاسىنداعى بايگوۋ وزەنىنىڭ مىندەت اۋماعىنا سۋىت جەتكەن ورتا بولىك سوعىس رايونى قۇرلىق ارمياسى 82 ـ قۇراما ارمياسىنىڭ "قۇرىش ارميا لۋيىندەگى" وفيتسەر ـ اسكەرلەر قالىڭ جاڭبىرداعى بالشىقتا كۇرەكتەرىن سەرمەپ، كەنەپ داعارلاردى تولتىرىپ، جاعالىق بوگەتتەردى بەكەمدەدى.

حەبەي ولكەسى جاڭجياكوۋ قالاسى جولۋ اۋدانىنداعى كوپتەگەن قىستاق ـ قالاشىقتا بىرنەشە كۇننەن بەرگى نوسەر سەبەبىنەن سەل ٴجۇردى. ورتا بولىك سوعىس رايونى قۇرلىق ارمياسى 81 ـ قۇراما ارمياسىنىڭ بەلگىلى لۋيىندەگى 200گە تاياۋ وفيتسەر ـ اسكەر 40 نەشە ينجەنەريالىق شۇعىل جوندەۋ جانە ماشينالانعان كوپىر جابدىقتارىن الا ٴجۇرىپ، تۇراقتاپ جاتتىعۋ ورىندارىنان اپاتقا ۇشىراعان وڭىرلەرگە تۇندەلەتىپ اتتاندى...

اپات دەگەنىمىز بۇيرىق، ٴومىر تايشان تاۋىنان دا قادىرلى. پارتيا ورتالىق كوميتەتىنىڭ، ورتالىق اسكەري ىستەر كوميتەتىنىڭ ٴبىر تۇتاس قولباسشىلىعىندا، حالىق پەرزەنت اسكەرلەرىنىڭ اناعۇرلىم كوپ كۇشى تاسقىننان ساقتانۋدىڭ، اپاتتان قۇتقارۋدىڭ ٴبىرىنشى شەبىنە قاراي توپتالدى، قولباسشىلىق ورتالىعىنان ٴبىر قىدىرۋ بۇيرىق ٴتۇسىرىلدى:

ورتا بولىك سوعىس رايونى بىرلەسكەن سوعىس جۇرگىزۋ قولباسشىلىق ورتالىعى 8 ـ ايدىڭ 1 ـ كۇنى الدىڭعى شەپتەگى قولباسشىلىق ورنىن ورنالاستىرىپ، 10 مىڭنان استام وفيتسەر ـ اسكەردى، حالىق جاساعىن ٴبىر تۇتاس ورنالاستىرىپ، بەيجيڭ، تيانجين، حەبەي سياقتى جەرلەردە قۇتقارۋ ـ كومەكتەسۋ جۇمىسىن ٴتارتىپتى ورىستەتتى.

سولتۇستىك بولىك سوعىس رايونى بىرلەسكەن سوعىس جۇرگىزۋ قولباسشىلىق ورتالىعى 5 رەت ارناۋلى نۇسقاۋ بەرىپ، حيلۇڭجياڭ، جيلين باعىتىندا العا ىلگەرىلەۋ قولباسشىلىق ورنىن دەر كەزىندە جىبەردى، سوعىس رايونى قۇرلىق ارمياسىنىڭ، اۋە ارمياسىنىڭ، تەڭىز ارمياسىنىڭ كوپتەگەن اسكەري ٴبولىمى بۇيرىققا ساي اتتاندى.

قارۋلى ساقشى ٴبولىمى سوعىس جۇرگىزۋ مىندەت قولباسشىلىق ورتالىعى 24 ساعات جۇمىس جۇرگىزىپ، ٴار باعىتتاعى تاسقىن جاعدايى وزگەرىسىنە قاراي اسكەري كۇش جىبەرىپ، ٴتۇرلى قامتاماسىزدىقتاردى يكەمدى سايكەستىردى.

...

قاتەر تونگەن ساتتە، پارتيا مەن حالىق تىلەكتەس بولدى؛ ٴومىر مەن ٴولىم ساتىندە، پەرزەنت اسكەرلەر مەن حالىق بىرگە بولدى!

"دوكسۇريدىڭ" سولتۇستىككە ويسۋىنا ىلەسە، تاسقىن حيلۇڭجياڭ ولكەسىنىڭ كوپتەگەن جەرلەرىنە جاقىنداپ، قالا، قالاشىق، قىستاقتار تاسقىن باسۋ قاتەرىنە ٴدۇپ كەلدى. 8 ـ ايدىڭ 4 ـ كۇنى تاڭ سارىندە سولتۇستىك بولىك سوعىس رايونى قۇرلىق ارمياسى 78 ـ قۇراما ارمياسى بەلگىلى قۇراما لۋيىنىڭ، بەلگىلى ينجەنەر اسكەرلەر جانە حيميالىق قارۋلاردان ساقتانۋ اسكەرلەرى لۋيىنىڭ اسكەرلەرى ەككە ٴبولىنىپ، ٴىرى تۇرپاتتى ماشينا جابدىقتارىن الىپ اپاتتى وڭىرگە اتتاندى؛ قارۋلى ساقشى حيلۇڭجياڭ باس اترەتى حاربين تارماق اترەتىندەگى 200دەن استام وفيتسەر ـ اسكەر ما ـ ي وزەنىنىڭ شاڭجى بولىگىندە تۇندەلەتىپ 9 ساعات ەرلىكپەن شايقاس جۇرگىزدى.

قاي جەردە اپات بولسا، اسكەري بولىمدەر سول ارادان تابىلدى. اپاتتان قۇتقارۋ ٴبىرىنشى شەبىنىڭ بار الابىنان نارت قىزىل پارتيا تۋىن جانە اسكەرلەردى كورەسىز ——

نوسەر جول تاعانىن ويىرىپ كەتكەن فىڭتاي ـ شاچىڭ تەمىر جولىندا قارۋلى ساقشى بەيجيڭ باس اترەتى بەلگىلى تارماق اترەتىنىڭ سانيۋجاڭى ۋاڭ فىڭ 40تان استام وفيتسەر ـ اسكەردەن ۇيىمداسقان ەكپىندىلەر اترەتىن باستاپ، 12 كيلومەتر جول ٴجۇرىپ، جولاۋشىلار پويەزى بوگەلىپ قالعان وڭىرگە باردى؛ حەبەي ولكەسى جوجوۋ قالاسىنىڭ جيڭيا مەكتەبىندەگى ورنالاستىرۋ تۇيىنىندە 1000نان استام قىستاق تۇرعىنى قامالىپ قالادى، چىڭدى اسكەري بولىمشە رايونىنىڭ قولباسشىسى ليۋ ۋيپيڭ ٴوزى باستاپ اعىن جىلدامدىعى سەكۋندىنا 15 مەترگە جەتەتىن تاسقىن سۋىنا ٴتۇسىپ، ۇستىندە بارلاۋ جۇرگىزىپ، تۇجىرىم جاسايدى؛ جيلين ولكەسى شۋلان قالالىق حالىقتىق قارۋلى ٴبولىمىنىڭ جىڭۋيى جوۋ كۇنشۇن ٴبىرىنشى شەپكە اتتانىپ بارا جاتقان جولىندا قاتەرگە جولىعىپ، كوپتىڭ مۇددەسى جولىندا قۇربان بولادى...

"ٴبىز بۇقاراعا پارتيا مەن مەملەكەتتىڭ ٴارقاشان ٴبىر ادامدى استە تاستاپ كەتپەيتىندىگىن ٴىس جۇزىندىك ارەكەتىمىزبەن كورسەتۋىمىز كەرەك"، ـ دەدى قارۋلى ساقشى حيلۇڭجياڭ باس اترەتىنىڭ جۇمىس باسى قولباسشىسى جيا حۇڭيۇن.

ماڭىزدى مىندەتتى باتىل ارقالاپ، حالىق بۇقاراسىنىڭ ٴومىرى مەن مال ـ مۇلكىنىڭ حاۋىپسىزدىگىن بار كۇشپەن قورعادى

قالىڭ جاڭبىر باسىلعانىنان كەيىن، بەيجيڭ قالاسى فاڭشان رايونى ياڭلينشۋي قىستاعىندا جول توسىلىپ، ەلەكتر توقتاپ، حابار ـ بايلانىس ٴۇزىلىپ، سىرتپەن حابارلاسۋ توقتادى.

8 ـ ايدىڭ 3 ـ كۇنى تۇستەن بۇرىن ورتا بولىك سوعىس رايونى قۇرلىق ارمياسى 82 ـ قۇراما ارمياسىنىڭ بەلگىلى قۇراما لۋيى بۇيرىق بويىنشا بارلاۋ گرۋپپاسىن ياڭلينشۋي قىستاعىنا جىبەرەدى. تىك جالاماعا ورمەلەپ شىعىپ، سۋ ىعىسى قاتتى تەرەڭ سايلاردان كەسىپ وتكەن وفيتسەر ـ اسكەرلەر ياڭلينشۋي قىستاعىنا جەتكەنىنەن كەيىن، 13 جاستاعى ٴبىر قىز بالانىڭ تاسقىندا اۋىر جارالانعاندىعىن بايقايدى.

بارلاۋ ىڭعىنىڭ ورىنباسار ىڭجاڭى جوۋ شين وفيتسەر ـ اسكەرلەردى دەرەۋ قىز بالانى سىرت جەرگە جەتكىزۋگە ۇيىمداستىرادى، 4 ساعاتتان استام جول جۇرگەن وفيتسەر ـ اسكەرلەر يىقتارىن ساتى، ارقالارىن كوپىر ەتىپ، قىز بالاعا ٴومىر جولىن اشادى.

حابارسىز كەتكەندەردى، قامالىپ قالعانداردى بار كۇشپەن ىزدەستىرىپ، قۇتقارىپ، ٴولىم ـ ٴجىتىمدى ەڭ جوعارى شەكتە ازايتتى... قيىنشىلىق قىسپاعىندا حالىق پەرزەنت اسكەرلەرى ٴتوراعا شي جينپيڭنىڭ ماڭىزدى نۇسقاۋىن ٴىس جۇزىندىك ارەكەتتەرىمەن باتىل دايەكتىلەندىردى.

قايدا قيىنشىلىق بولسا، اسكەري بولىمدەر سول ارادا قامال الدى.

حۋابەيدىڭ كوپتەگەن جەرىندە قاتتى نوسەر جاۋدى. وفيتسەر ـ اسكەرلەر الدا اتوي سالىپ، ٴۇرتىس ەرلىكپەن شايقاس جۇرگىزدى ——

ورتا بولىك سوعىس رايونى اۋە ارمياسى تىك ۇشاق شىعارىپ، اپاتقا ۇشىراۋ جاعدايىن تەكسەرىپ، قالىڭ سۋدا قۇتقارۋ ـ كومەكتەسۋ جۇمىسىن جۇرگىزىپ جاتقان جەر بەتى كۇشتەرىن ماڭىزدى پايدالانۋ ماتەريالدارىمەن قامدادى؛ ورتا بولىك سوعىس رايونى قۇرلىق ارمياسى 81 ـ قۇراما ارمياسىنداعى، 82 ـ قۇراما ارمياسىنداعى كوپتەگەن كاسىپتىك قۇتقارۋ ـ كومەكتەسۋ كۇشتەرى جولدى جەدەل اشىپ، جاعالىق بوگەتتەردى بەكەمدەدى؛ قارۋلى ساقشى بەيجيڭ باس اترەتىندەگى، حەبەي باس اترەتىندەگى وفيتسەر ـ اسكەرلەر حابارسىز كەتكەندەردى، قامالىپ قالعانداردى ٴۇرتىس ىزدەستىردى، قۇتقاردى؛ حەبەي ولكەلىك اسكەري رايونىنداعى حالىق جاساقتارى 6 جەرگە اتتانىپ، قاتەردەن اراشالادى، اپاتتان قۇتقاردى...

دۇڭبەيدىڭ تاسقىننان ساقتانۋ ٴبىرىنشى شەبىندە قاتەرلى جاعدايلار ٴۇرتىس تۋىلدى. وفيتسەر ـ اسكەرلەر ٴوڭىر شەكاراسىنان ٴوتۋ الدىندا تۇرعان تاسقىنمەن مينۋت ـ سەكۋندقا تالاستى ——

8 ـ ايدىڭ 5 ـ كۇنى تاڭعى ساعات 4تە حيلۇڭجياڭ ولكەسىنىڭ مۇدانجياڭ قالاسىندا حالىق اۋە ارمياسىنىڭ ۇشۋ ورنىندا تۇراتىن سولتۇستىك بولىك سوعىس رايونى اۋە ارمياسىنىڭ اۋە اسكەرلەرى بەلگىلى لۋيى بۇيرىقتى تاپسىرىپ السىمەن شۇعىل جاعدايعا توتەپ بەرۋ، تاسقىننان ساقتانۋ، قاتەردەن اراشالاۋ بولىمشە اترەتىن دەرەۋ ۇيىمداستىرىپ قۇرىپ، 200 وفيتسەر ـ اسكەر جاڭبىردى ەلەڭ قۇرلى كورمەي اتتانىپ، بوگەت سالۋ، شارلاۋ ـ قورعاۋ مىندەتىن ٴبىر ـ بىرلەپ اتقاردى.

8 ـ ايدىڭ 7 ـ كۇنى ساعات 8گە دەيىن حيلۇڭجياڭ ولكەسىندەگى كوپتەگەن وزەنىنىڭ سۋ دەڭگەيى جونىندە شۇعىل ساقتىق حابارى بەرىلدى، جيلين ولكەسىندەگى كوپتەگەن وزەن ارنالارىندا ٴتۇيىن ورىنداردىڭ حاۋىپ ـ قاتەر دارەجەسى ارتتىرىلدى.

اعىن ساقتىق سۋ دەڭگەيىنەن اسىپ كەتتى! تاسقىن كوك ٴتۇستى ساقتىق دابىلى قاعىلدى!

سولتۇستىك بولىك سوعىس رايونى قۇرلىق ارمياسى 78 ـ قۇراما ارمياسىنىڭ بەلگىلى لۋيىندەگى 350دەن استام وفيتسەر ـ اسكەر تاۋلىك بويى دامىل تاپپاي، ۇزىندىعى 1000 مەتردەن اساتىن قوسالقى بوگەت سالدى ٴارى ونى توقتاۋسىز بيىكتەتىپ، ۇزارتىپ، تاسقىن ورلەۋىنە بار كۇشپەن توتەپ بەردى. بىرنەشە كۇننىڭ الدىندا وسى قۇراما ارمياسىنداعى وفيتسەر ـ اسكەرلەر شاڭجى قالاسىندا قامالىپ قالعان 30 نەشە بۇقارانى ٴتۇن بويى قۇتقارىپ، كوشىردى ٴارى چيچيحار قالاسى، مۇدانجياڭ قالاسى، حاربين قالاسى سياقتى كوپتەگەن جەرگە بولىنە بارىپ، توسپا سالۋ، بەكەمدەۋ مىندەتىن اتقاردى.

وسىمەن ٴبىر ۋاقىتتا قارۋلى ساقشى جيلين باس اترەتىنىڭ چاڭچۇن تارماق اترەتىندەگى، سۇڭيۋان تارماق اترەتىندەگى وفيتسەر ـ اسكەرلەر تاسقىننان ساقتانۋداعى ٴتۇيىندى ورىندارعا شۇعىل بارىپ شارلاپ تەكسەرىپ، جوندەپ، توسپا سالىپ ـ قورعاپ، حالىق بۇقاراسىنىڭ ٴومىرى مەن مال ـ مۇلكىنىڭ حاۋىپسىزدىگىن بار كۇشپەن قامتاماسىز ەتتى...

قاتەردە پەرزەنت اسكەرلەر حالىقتىڭ مۇددەسىن ماڭگى ٴبىرىنشى ورىنعا قويدى.

بار كۇشىن سالىپ، پارتيا مەن حالىق جۇكتەگەن مىندەتتى باتىل ورىندادى

8 ـ ايدىڭ 6 ـ كۇنى بەيجيڭدە قالىڭ جاڭبىر تولاستاي باستادى.

چاڭپيڭ رايونى ليۋسۇن قالاشىعى گاۋياكوۋ قىستاعىنىڭ قىستاق تۇرعىندار كوميتەتىنەن 5 مەترگە جەتپەيتىن جەردە تاسقىننىڭ ورۋىمەن كەڭدىگى نەشە ون مەتر كەلەتىن جاڭا "وزەن ارناسى" قالىپتاستى. بۇل اسىلىندە تاۋعا باراتىن بىردەن ـ ٴبىر جول ەدى، تاسقىن نەشە مەتر بيىكتىكتەگى جول تاعانىن الدەقاشان ٴبۇلدىرىپ كەتكەن ەدى.

كۇركىرەگەن زور داۋىستىڭ شىعۋىمەن ورتا بولىك سوعىس رايونى قۇرلىق ارمياسى 82 ـ قۇراما ارمياسىنىڭ بەلگىلى ينجەنەريا اسكەرلەرى لۋيىنىڭ ٴىرى تۇرپاتتى بىرنەشە ينجەنەريا ماشيناسى وزەن ارناسىن تازالاپ، جول تاعانىن تولتىرىپ جاتتى.

قىستاق تۇرعىندار كوميتەتىنىڭ الدىندا ٴبىر عانا كولىك جۇرە الاتىن قاتتىلانعان جول بەتى شۇعىل اشىلدى. ليۋسۇن قالاشىعىنداعى نەشە ٴجۇز بۇقارا جونىنەن العاندا، بۇل قيىنشىلىق قىسپاعىنان قۇتىلدىراتىن تىرشىلىك جولى، ونان دا ماڭىزدىسى، مەكەندى قايتا قۇرۋدىڭ ٴۇمىت جولى ەدى.

قازىر حالىق ارمياسىنىڭ ٴالى دە كوپتەگەن ينجەنەريا اسكەرلەرى، قالقىمالى كوپىر، حابار ـ بايلانىس اسكەري بولىمدەرى كاسىپتىك جابدىقتارىن الا ٴجۇرىپ، جەرگىلىكتى ورىنعا كومەك كورسەتىپ، قاتىناس، حابار ـ بايلانىس، ەلەكتر سياقتى بۇلىنگەن نەگىزدىك قۇرىلىمداردى شۇعىل جوندەۋدە.

تاسقىن قايتقانىمەن، حەبەي ولكەسى جوجوۋ قالاسى دياۋۋ قالاشىعىنداعى دۋماندى ساۋدا كوشەسىنىڭ استاڭ ـ كەستەڭى شىعىپ جاتقان ـ دى.

"جوعارىنىڭ بۇيرىعىن تاپسىرىپ الدىق، ٴبىزدىڭ مىندەتىمىز قاتەردى شارلاپ، توسپانى بەكەمدەۋدەن اپاتتان كەيىنگى قايتا قۇرۋعا ويىستى، قازىر، باستىسى، جولداردى اشۋ، لاي ـ باتپاقتى تازالاۋ، زارارسىزداندىرۋ سياقتى قاتىستى قىزمەتتەرگە جاۋاپتى بولىپ، بۇقارانىڭ ٴوندىرىس، تۇرمىس ٴتارتىبىن تەز ارادا قالپىنا كەلتىرۋىنە كومەكتەسەمىز"، ـ دەدى ورتا بولىك سوعىس رايونى قۇرلىق ارمياسى 82 ـ قۇراما ارمياسى بەلگىلى مىندەت لۋيىنىڭ ٴبولىم باستىعى لۋ فىڭلياڭ.

اۋا قايىرىق ىستىق، قوقىر ـ قوقىس ٴۇيىندىسىنىڭ بوگدە ٴيىسى قولقانى قابادى. وفيتسەر ـ اسكەرلەر 3 ساعات ٴۇرتىس ەرلىكپەن شايقاس جاساعانىنان كەيىن، كوشەلەر قالپىنا كەلدى، ىركىلىسسىزدەندى.

تاسقىن قايتقانىنان كەيىنگى حەبەي ولكەسى باۋدىڭ قالاسى لايشۇي اۋدانىنىڭ تاۋلى وڭىرىندە جول اۋىر ٴبۇلىندى، وزەندەردىڭ ىعىسى ٴالى قاتتى.

8 ـ ايدىڭ 5 ـ كۇنى ساعات 8دە لايشۇي اۋداندىق حالىقتىق قارۋلى ٴبولىم بۇيرىققا ساي، 65 حالىق جاساعىن ۇيىمداستىرىپ، تاۋ قويناۋىنداعى اپاتقا ەڭ اۋىر ۇشىراعان جاۋگەجۋاڭ قالاشىعى تاڭجياجۋاڭ قىستاعىنا تۇرمىستىق زاتتىق ماتەريال جەتكىزدى. 8 ـ ايدىڭ 6 ـ كۇنى تاڭعى ساعات 3كە دەيىن ۇزدىكسىز 4 رەت تاسىعانىنان كەيىن، حالىق جاساقتارى اترەتىنىڭ مۇشەلەرى بارلىق زاتتىق ماتەريالداردى تۇگەلدەي جەتكىزىپ بولدى.

اپات تۇلعانىنان كەيىن، لايشۇيدەگى حالىق جاساقتارى اترەتكە ٴبولىنىپ، ىلگەرىندى ـ كەيىندى 20 نەشە رەت اتتانىپ، تاۋ قويناۋىنداعى اپاتقا ۇشىراعان قىستاقتارعا شاتىر، كورپە ـ جاستىق، ازىق ـ تۇلىك سياقتى تۇرمىستا شۇعىل قاجەتتى زاتتىق ماتەريالداردى جەتكىزىپ، اپاتقا ۇشىراعان بۇقارانىڭ نەگىزگى تۇرمىس قاجەتىن شەشتى.

ورتا بولىك سوعىس رايونى اۋرۋدان ساقتانۋ جانە اۋرۋدى تىزگىندەۋ ورتالىعى زارارسىزداندىرۋ، ىندەتتەن ساقتانۋ زاتتىق ماتەريالدارىن شۇعىل دايىندادى، ۇيىمداستىرعان ىندەتتەن ساقتانۋ بولىمشە اترەتى مىندەت رايونىنا جەتىپ، ازىق ـ تۇلىك حاۋىپسىزدىگىنە، سۋدى، ۋلى زاتتاردى تەكسەرۋگە جانە جۇقپالى اۋرۋلاردان ساقتانۋعا جاۋاپتى بولدى؛ بىرلەسكەن ارتقى شەپ قامتاماسىزداندىرۋ ٴبولىمىنىڭ 984 ـ شيپاحاناسى ەمدەۋ گرۋپپاسىن اپاتتى وڭىرلەردى ىشكەرىلەي ارالاپ، مىندەتتى ەمدەۋ، ارالاپ ەمدەۋ جۇرگىزۋگە، جارالانعانداردى قۇتقارۋ ـ ەمدەۋگە جىبەردى؛ اپاتتان كەيىنگى زارارسىزداندىرۋ، ىندەتتەن ساقتانۋ بىلىمدەرىن ۇگىتتەۋ ٴۇشىن، قارۋلى ساقشى حەبەي باس اترەتى شيپاحاناسى شاعىن بولىمشە اترەت جىبەردى...

تاسقىن قايتپاسا، پەرزەنت اسكەرلەر استە شەگىنبەيدى.

وسى جازدا حالىق ارمياسى تاسقىن اپاتى الدىندا، حالىقتىڭ جۇرەگىندە ٴبىر ٴتۇرلى سەنىم بار ەكەندىگىن، ونىڭ "حالىق پەرزەنت اسكەرلەرى" دەپ اتالاتىندىعىن تاعى ٴبىر رەت ارەكەتتەرىمەن دالەلدەدى.

(شينحۋا اگەنتتىگىنىڭ 8 ـ ايدىڭ 7 ـ كۇنى بەيجيڭنەن بەرگەن حابارى)

"500 ەگەي كاسىپورىننىڭ شينجياڭ ساپارى" كاسىپ سالالارىن ٴتۇيىلىستىرۋ ٴماجىلىسى تابىستى وتكىزىلدى

12 نىسان بويىنشا 43 ميلليارد 800 ميلليون يۋاندىق كەلىسىمگە قول قويىلدى

انار بولت \ شينجياڭ گازەتىنىڭ ٴتىلشىسى **شى شين** 8 ـ ايدىڭ 7 ـ كۇنى ۇرىمجىدەن حابارلايدى. 8 ـ ايدىڭ 7 ـ كۇنى "500 ەگەي كاسىپورىننىڭ شينجياڭ ساپارى" كاسىپ سالالارىن ٴتۇيىلىستىرۋ ٴماجىلىسى ۇرىمجىدە وتكىزىلىپ، ٴماجىلىس الاڭىندا 12 نىسان كەلىسىمگە قويىلىپ، سوماسى 43 ميلليارد 800 ميلليون يۋان بولدى. اۆتونوميالى رايوندىق پارتكومنىڭ تۇراقتى مۇشەسى، اۆتونوميالى رايوننىڭ ورىنباسار ٴتوراعاسى ٴيۇسۇپجان مامەت ٴتۇيىلىستىرۋ ماجىلىسىنە قاتىناستى ٴارى ارناۋ ٴسوز سويلەدى.

ٴيۇسۇپجان مامەت اۆتونوميالى رايوندىق پارتكوم مەن ۇكىمەت اتىنان اكادەميكتەردىڭ، مامانداردىڭ جانە كاسىپورىنشىلاردىڭ كەلگەندىگىن قارسى الاتىندىعىن ٴبىلدىردى. ول بىلاي دەدى: قازىرگى شينجياڭدا قوعامدىق كەلەلى جاعداي ورنىقتى بولىپ، حالىق تىنىش ٴومىر، شات ـ شادىمان تىرشىلىك كەشىرىپ، ەكونوميكانىڭ، قوعامنىڭ جوعارى ساپالى دامۋ ومىرشەڭدىك كۇشى قاۋلاپ، قوزعاۋشى كۇشى تاسقىنداپ، كومەسكى كۇشى تۇنداپ، ٴتۇرلى تيجارات تۇلعالارىنىڭ قارجى قوسىپ، شارۋاشىلىعىن شالقىتۋىنا تاماشا ورتا جاراتىپ، ماڭىزدى وراي ازىرلەدى. كاسىپورىنشىلاردىڭ ونەرلەرىن كورسەتىپ، ىسكەرلىگىن ايگىلەپ، شينجياڭنىڭ ەكونوميكاسىنىڭ، قوعامنىڭ جوعارى ساپالى دامۋىنا، كورىكتى شينجياڭ قۇرۋعا بەلسەندى رول ساۋلەلەندىرۋىن ٴۇمىت ەتەمىن.

ماجىلىستە جۇڭگو عىلىم اكادەمياسىنىڭ اكادەميگى جياڭ لەي، جۇڭگو ينجەنەريا اكادەمياسىنىڭ اكادەميگى پىڭ سۋپيڭ قاتارلى ماماندار جانە دۇنيە جۇزىندەگى 500 ەگەي كاسىپورىن جينىڭ جارنا تىزگىندەۋ توبىنىڭ، فرانسيا لافارج حولسيم توبىنىڭ، كورەيا شيجيە توبىنىڭ قاتىستى جاۋاپتىلارى نەگىزگى تاقىرىپتىق لەكسيا جاسادى؛ شينجياڭنىڭ 14 ايماق، وبىلىس، قالاسى تانىستىرۋ جاسادى، قاتىستى ايماق، وبىلىس، قالالار جانە اۆتونوميالى رايونعا قاراستى مەملەكەت مەنشىگىندەگى كاسىپورىندار ٴىشىنارا دۇنيە جۇزىندەگى 500 ەگەي كاسىپورىنمەن، شەتەل قارجىلاندىرعان تاڭداۋلى كاسىپورىندارمەن، جۇڭگوداعى 500 ەگەي كاسىپورىنمەن 12 قارجى قوسۋ سەلبەستىك كەلىسىمىن جاساسىپ، بۇلار جاڭا ەنەرگيا، جاڭا ماتەريالدار، ۇزىق جابدىق جاساۋ، توقىما، كيىم ـ كەشەك سياقتى سالالاردى قامتيدى.

لي يۇڭحۇڭ ماجىلىسكە قاتىناستى.

ماجىلىستەن كەيىن تاعى "500 ەگەي كاسىپورىننىڭ شينجياڭ ساپارى" اتىنداعى بۇكپەسىز اڭگىمە ٴماجىلىسى وتكىزىلدى. وسىدان سوڭ شينجياڭعا كەلگەن ماماندار مەن كاسىپورىندار شينجياڭنىڭ "8 ٴىرى كاسىپ سالاسى شوعىرى" قۇرىلىسىن ارقاۋ ەتە وتىرىپ، جۇمىس باسىندا تەكسەرۋ جۇرگىزەدى ٴارى ٴىشىنارا ايماق، وبىلىس، قالالارمەن اڭگىمە ٴماجىلىس وتكىزەدى.

(باسى 1 ـ بەتتە)

دۇنيە جۇزىندەگى 500 ەگەي كاسىپورىن شينجياڭعا كەلىپ، كوپتەگەن ساپالى قارجى قوسۋ نىساندارىن الا كەلىپ، ەرەكشەلىككە، باسىمدىققا يە كاسىپ سالالارىنىڭ دامۋىنا تامىر ۇستاپ، دياگنوز قويىپ، ٴدال ۋاعىندا اقىل ـ كەڭەس بەردى.

تەرەزە سىرتىندا شىلىڭگىر ىستىق؛ زالدا سەلبەستىك جاساۋ ۇشقىندارى ارت ـ ارتىنان جارىققا شىقتى.

"كاسىپورىندار ساپالى بايلىقتاردى شينجياڭعا الا كەلدى، شينجياڭ دا دامۋ كومەسكى كۇشىن سيلى قوناقتارعا كورسەتتى". جۇڭگو عىلىم اكادەمياسىنىڭ اكادەميگى جياڭ لەي بىلاي دەدى: پىكىر اۋىستىرۋ، اۋىس ـ كۇيىس جاساۋ، وي جۇيەنىڭ ٴتۇيىلىسۋى بارىسىندا ەكى جاقتىڭ قول ۇستاسا بىرگە العا ىلگەرىلەۋ قادامى، ٴسوز جوق، ٴتيپتى دە ورنىقتى بولىپ، شينجياڭنىڭ "8 ٴىرى كاسىپ سالاسى شوعىرى" قۇرىلىسىنا ونان ارى كۇش ۇستەپ، قارقىنىن تەزدەتە تۇسەتىندىگى داۋسىز.

شينجياڭعا مول ٴۇمىت ارتتى، وسى قۇتتى مەكەندە دامۋدى بىرگە اقىلداسۋ ماجىلىسكە قاتىناسقان كاسىپورىنداردىڭ ٴبىر اۋىزدى جۇرەك ۇنىنە جانە ارەكەتىنە اينالدى.

"جۇڭگو تاريحتان بەرى لافارج حولسيم توبىنىڭ ەڭ ماڭىزدى بازارى. شينجياڭ جىبەك جولى ەكونوميكالىق بەلدەۋى وزەكتى رايونى رەتىندە، اسا زور دامۋ كومەسكى كۇشى مەن كەڭىستىگىنە يە". دۇنيە جۇزىندەگى 500 ەگەي كاسىپورىننىڭ ٴبىرى بولعان فرانسيا لافارج حولسيم توبىنىڭ جۇڭگودا تۇراتىن باس ۋاكىلى ليۋ ليجيا بىلاي دەدى: ەكولوگيانى وڭاۋ، ەنەرگيا قۇرىلىسى جانە قاتىناس نەگىزدىك قۇرىلىسى سياقتى سالالاردا قاتىستى سەلبەستىك جاساسىپ، شينجياڭنىڭ جوعارى ساپالى دامۋىنا كۇش ۇستەۋدى ٴۇمىت ەتەمىز.

حالىق جارناسى مەڭگەرىلگەن توپ شەكتى سەرىكتەستىگى جىجياڭ ولكەسىندەگى وزىق ەلەكتر جابدىقتارىن جاساۋمەن اينالىساتىن جۇڭگوداعى 500 ەگەي كاسىپورىن. سەرىكتەستىكتىڭ القا باستىعىنىڭ كومەكشىسى لي ياپىڭ بىلاي دەپ قارادى: شينجياڭنىڭ "8 ٴىرى كاسىپ سالاسى شوعىرى" مەن كاسىپورىننىڭ دامۋىندا كوپتەگەن ساي كەلگەن تۇيىندەر بار، "جاڭا ەنەرگيا، بولاشاقتاعى ٴجۇرىس ـ تۇرىس، وزىق ەلەكتر اسپاپتارى، جابدىقتارىن جاساۋ سياقتى سالالاردى ارقاۋ ەتىپ، شينجياڭدا قارجى قوسۋ تەبىنىن ونان ارى ارتتىرامىز".

كاسىپورىنشىلار بەلسەندى قارجى قوسۋ، سەلبەستىك جاساسۋ نيەتىن، شينجياڭنىڭ بولاشاعىنا زور سەنىم ارتاتىندىقتارىن ٴبىلدىردى؛ شينجياڭنىڭ جەر ـ جەرى دە وڭىرلىك جەتەكشى كاسىپ سالاسى مەن كاسىپورىننىڭ باستى كاسىبىن سايكەستىرىپ، ٴتۇيىلىسۋدىڭ ونان ارى باعىتتالى، ونىمدىلىگىنىڭ ونان ارى مول بولۋىنا مۇمكىندىك جاسايدى.

"ٴار سالاداعى قوناقتارمەن، ساۋداگەرلەرمەن بىرگە وسىزاماندانعان كاسىپ سالاسى جۇيەسىن قۇرۋدا تەرەڭ سەلبەستىك ورناتۋدى ٴۇمىت ەتەمىز". ٴۇرىمجى قالالىق پارتكومنىڭ تۇراقتى مۇشەسى، ۇنەملىك ىستەرگە جاۋاپتى ورىنباسار قالا باستىعى ۋ جۇن بىلاي دەدى: جاڭا داۋىردەگى مەملەكەتتىڭ "ٴۇش بازا، ٴبىر ارناسىن"، شينجياڭنىڭ "8 ٴىرى كاسىپ سالاسى شوعىرى" قۇرىلىسىن ارقاۋ ەتىپ، جاڭا ماتەريال، جاڭا ەنەرگيا، مۇناي حيميا ونەركاسىبى، كومىر حيميا ونەركاسىبى، جابدىق جاساۋ كاسىپ سالاسىن بىرگە دامىتىپ، مۇناي حيميا ونەركاسىبى، كومىر حيميا ونەركاسىبى كاسىپورىندارىنىڭ كاسىپ سالاسى تىزبەگىنىڭ جوعارى دەڭگەيىنە قاراي كەڭەيۋىن ىلگەرىلەتىپ، تيپ وزگەرتىپ، دارەجەسىن ٴوسىرۋدى جۇزەگە اسىرامىز.

"جەتەكشى كاسىپ سالاسىنىڭ دامۋىن، زورايۋىن تىڭعىلىقتى ىلگەرىلەتىپ، وسى زامانعى كومىر حيميا ونەركاسىبى، جاڭا ەنەرگيا، جاڭا ماتەريال، جابدىق جاساۋ كاسىبىن نەگىز ەتكەن، قۇمىل ەرەكشەلىگىنە يە وسىزاماندانعان ونەركاسىپ جۇيەسىن جەدەل قۇرامىز". قۇمىل قالاسىنىڭ ورىنباسار قالا باستىعى لي جيانيۇڭ بىلاي دەدى: قۇمىل قالاسىنىڭ ونەركاسىپ ەكونوميكاسىنىڭ دامۋ بولاشاعى كەڭ، ٴار سالاداعى قوناقتاردى، ساۋداگەرلەردى شىن جۇرەكتەن ۇسىنىس ەتەمىز.

"ٴار سالاداعى كاسىپورىنشىلاردىڭ، دوستاردىڭ '8 ٴىرى كاسىپ سالاسى شوعىرىن' ارقاۋ ەتىپ، اقسۋدا دالمە ـ ٴدال قارجى قوسۋىن قارسى الامىز". اقسۋ ايماقتىق اكىمشىلىك مەكەمەسىنىڭ ورىنباسار ٴۋاليى ابلاجان توحتى مىنانى ٴبىلدىردى: ەڭ شىنايى پەيىلمەن، ەڭ ساپالى قىزمەت وتەۋمەن، ەڭ كورىكتى ورتامەن، ەڭ ىركىلىسسىز ارنامەن كوپشىلىكتىڭ قارجى قوسىپ شارۋاشىلىعىن شالقىتۋىن قورعايمىز.

شىعىس جەلىمەن جەتكەن جاڭبىر جەر ـ الەمدى جاسىلداندىردى. ٴبىر ـ بىرلەگەن سەلبەستىك جاساۋ تۇقىمى الدەقاشان سەبىلدى.

اۆتونوميالى رايوندىق ونەركاسىپ جانە ينفورماتسيالاندىرۋ مەڭگەرمەسى پارتيا باسشىلىق گرۋپپاسىنىڭ شۋجيى، ورىنباسار مەڭگەرمە باستىعى جاۋ شيفىڭ مىنانى ٴبىلدىردى: كەلەسى قادامدا قىزمەت وتەۋدى ۇدەداعىداي ىستەپ، نىسانداردىڭ كۇنى بۇرىن تياناقتانىپ ونىمدىلىك كورسەتۋىن ىلگەرىلەتىپ، شينجياڭنىڭ وسىزاماندانعان كاسىپ سالاسى جۇيەسى قۇرىلىسىنا جانە ەكونوميكانىڭ جوعارى ساپالى دامۋىنا كۇش توپتايمىز.